
SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. O filozofii kultury Henryka Elzenberga	9
Kultura	9
Podłoże kultury („negatywne” aspekty kultury)	10
Etyka. Powinność doskonalenia się	12
Estetyka	13
Kultura a nauka	14
Filozofia kultury i historiozofia	15
Pesymizm oraz religia i mistyka	16
2. Dom jako wspólnota duchowa	18
Naturalizm i transcendentalizm	18
O rodzinie i domu	19
Kobieta jako twórca podstaw domu	20
3. Czynniki rozkładowe w cywilizacji Zachodu	25
O cywilizacji Zachodu	25
Czynniki rozkładowe	26
4. Filozofie wychowania	29
Podziały	29
Pogląd na naturę ludzką	30
Cele wychowania	31
Środki	32
5. Analiza i krytyka filozofii wychowania Bogdana Suchodolskiego	34
Antropologia filozoficzna Suchodolskiego	34
Aksjologia i wychowanie	36
Uwagi polemiczne	38
6. Analiza i krytyka antypedagogiki Hubertusa von Schoenebecka	40
Antypedagogika von Schoenebecka	40
Uwagi polemiczne	41
7. Analiza i krytyka pajdocentryzmu Magdaleny Środy	45
Przemoc	45
Ograniczanie kar	46
Szkoly poprawcze	47
Kary cielesne	48
Szacunek nauczyciela dla ucznia i dyscyplina	48

8. Analiza i krytyka pajdocentryzmu Henryki Kwiatkowskiej	50
O rozumieniu rzeczywistości edukacyjnej przez nauczycieli	51
O propagowaniu określonego modelu kultury i społecznienia	52
O autorytecie instytucjonalnym nauczycieli	53
O nauczaniu nauczycieli i uczniów umiejętności dialogu, negocjacji i dochodzenia do kompromisu	54
O uczeniu uczniów innowacyjności i sposobie uczenia się	55
9. Polemika z pajdocentryzmem Bogusława Śliwerskiego	56
Analiza i krytyka pajdocentryzmu Śliwerskiego	56
Ustosunkowanie się do krytyki Śliwerskiego	61
10. Polemika z Marią Wanat-Goriaczko	69
11. Przemoc uczniów wobec nauczycieli a polityka władz oświatowych	74
Przyczyny przemocy	74
Analiza krytyczna niektórych norm poprawności polityczno-pedagogicznej	76
Podsumowanie – jak zwiększyć wychowawczą rolę szkoły i jakość kształcenia?	79
Aneks	82
1. Cele rzeczywiste a cele deklarowane w kontaktach międzyludzkich	82
2. O złośliwości dzieci i konieczności karania (wybór z pism Janusza Korczaka)	87
Nota bibliograficzna	90
Bibliografia	91